

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на годину 10 перл., на по год.
5 перл.; ван земље 15 франака у злату.за Црну Гору број 10 пара
за СТРАНЕ ЗЕМЉЕ БРОЈ 20 ПАРАЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:

„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:

„Viesnik“ Cetigné (Monténégro)

РУКОПИСЕ ВАЉА СЛАТИ УРЕДНИШТВУ „ВЈЕСНИКА“
А ПРЕПЛАТУ И ОГЛАСЕ АДМИНИСТРАЦИЈИ
ОГЛАСИ СЕ НАПЛАЋУЈУ ПО ПОГОДБИ

Цетиње, 19. маја

Релативно затишје на свима фронтима!

Велике живе масе на руском фронту воде крваве, али ипак дјелимичне борбе око положаја. Те борбе служе непријатељу као завјеса: у дубини фронта, вјероватно се ствара нов план, нов распоред трупа, јер је улазак Италије измијенио општи положај на ратишту. И успјеси — ако их је уопште било на аустро-њемачкој страни — постали су пролазни, ефемерни; нове околности зову их бригом, опасношћу, катастрофом.

Проћи ће још која седмица, па да се тек онда загази у вртлог људске крви. Чија ће бити иницијатива? Није тешко погодити — руска. Страхovit елемент руске убојне снаге бациће мач на колебљиве теразије. Чвор ће бити расјечен.

Између Италије и Аустрије дошло је већ до сукоба: на копну, на води и у ваздуху. Извиђачке јединице флотне и сувоземне дале су видних успјеха италијанској војсци. Клуцко војних операција одмотава се постепено, али сигурно. Блокада Јадранског Мора одузима непријатељу једном за свагда злоупотребу неутралних пристаништа за кријумчарско снабдијевање.

А неутралци?

Сагоријева њихова свијећа. Велика европска коалиција кида у њима и посљедњу сумњу. Као раци и рибе они се мотају око великих огњева.

Њихова се одлука може предвидјети.

Овдашњи Царско-Руски Војни Агент г. генерал Н. Потапов примио је ова службена саопштења:

Петроград, 14. маја у 5-10 у вече. — У рејону Шавли водили смо 12. и 13. маја успјешне бојеве, уз које је наша војска продрла југозападно од линије Муравјево-Шавли, а исто тако на нижем току ријеке Дубисе, одбивши непријатељско наступање источно од Росјена. Ми смо заробили неколико стотина војника с аутомобилима и другим трофејима.

На ријечи Бобру непријатељ је ноћу на 13. маја отворио ватру из тешких топова по рејону тврђаве Осовец, а источно од Едвабна покушао је да изведе наступање уз помоћ загушљивих гасова.

На многим тачкама Наревскога фронта дошло је до живог препуцавања.

На лијевој обали Висле, на Бзурри, наши су стријелци у успјешном сукобу са свјежим њемачким трупама преклали до 60 људи, а што је претекло заробили.

У правцу према Опатову непријатељ је знатним снагама изводио залудне нападе.

Ваздан 12. маја и ноћу на 13. маја непријатељ је нападао дуж цијелога нашег фронта између Горње Висле и Карпата, али је по свуда одбијен с великим губитцима.

Води се врло упоран бој на обје обале Сане, између Пшемисла и

ријеке Љубачевке (сјеверно од Јарослава), а такођер између Пшемисла и Великог Дњестровог Језера.

У Задњестарском рејону непријатељ је прешао 12. маја у одлучно наступање на цијелом фронту од Великог Дњестровог Језера до Долине. У току тога и сутрашњег дана непријатељ, који је претрпио огромне губитке, *нигдје није постигао успјеха*. Непријатељске трупе, које су се пробиле између наших упоришних тачака, у близини ријеке Стрија, *потпуно смо уништили*. У контра-нападима заробљено је много непријатељских војника, који се још пописују.

Петроград, 15. маја У 10 сати у вече.

У рејону Шавли *ми смо у вече 13. маја заузели јако утврђену позицију* код мјеста Ђубје, заробивши *при том преко 1000 Нијемаца*. На нижем току ријеке Дубисе води се упоран бој.

У Галицији наставља се бој на Сану са пређашњом жестином. Ноћу на 14. маја наша је војска прешла у енергично наступање пут непријатељских положаја на сјеверу и истоку од Сењаве и, нанијевши непријатељу велике губитке, освојила сјутрадан *његове утврђене положаје на фронту Питани-Игнаце*. При томе је наш славни 3. кавкаски корпус заробио *уз 6 тешких и лакших топова још и 6.000 Аустро-Нијемаца*.

У рејону јужно и источно од Радимна непријатељ је, располажући с надмоћнијом артиљеријом, успио да захвати веома познатан терен на објема обалама Сана.

Источно од Гусакова, код Злотовице, непријатељ је послјије многодневнoг жестоког боја опет заузео шанчеве наших двају баталиона.

На фронту од Великог Дњестровог Језера до Долине *одбили смо готово свуда непријатеља*, који још од 12. маја изводи одлучне нападе. Само на неким тачкама он се још задржава у нашим жичним оградама, *откуда га постепено избацујемо нашим противнападима*.

Према тек стиглим извјештајима, 3. кавкаски корпус, развијајући своје наступање, заузео је ноћу на 15. маја на јуриш Сењаву, гдје је заробио преко 1.000 војника са 5 топова.

Рат Италије

Рим, 16. маја. Министарство Марине објављује извјештај о поморској борби код Порто Корсини:

11. маја, 5 аустријских бродова, међу којима и крстарице најновије конструкције „Новара“ и „Хелголанд“ појавиле су се пред Порто Корсини. Ове двије посљедње крстарице биле су озбиљно оштећене од једног талијанског контраторпилера и од батерија са Порто Корсини. Аустријска ескадра је отпловила према Поли. Од италијанске стране потопљена је једна мала торпедњача на вијак, послуга је спасена.

У другој борби италијанске торпедњаче потопиле су два аустријска подморска брода.

Јуче је једна италијанска ваздушна лађа летјела над Шибеником и погодила групу аустријских тор-

педњача. Ваздушна лађа се вратила неоштећена. (Нар. извј.)

Рим, 16. маја Предсједник енглеског министарства Г. Аскит послао је Г. Саландри једну депешу у којој му изражава радост Енглеске што је Италија ступила у акцију, и увјерава га да ће традиционално енглеско-италијанско пријатељство постати још интимније по држању и одлуци Италије да се бори за идеале човјечанства и за очување народа од пропасти. Воља италијанског народа и врлине италијанске војске и флоте још ће више утврдити коначну побједу. Г. Саландра је захвалио.

Предсједник француског министарства Г. Вивиани телеграфирао је у име француског народа, увјеравајући о његовом дивљењу према италијанској војсци и морини. Италија брани ствар права. Г. Саландра је одговорио, примајући са захвалношћу осјећаје симпатија за братски народ. (Нар. извј.)

Рим, 16. маја. Новине износе да на различитим тачкама Јадранског Мора аустријски бродови злоупотребљавају италијанску заставу, прије него што отворе топовску ватру. (Нар. извј.)

Рим, 16. маја. На граници војне операције се извршују у потпуном реду и њихово извођење заслужује дивљење. (Нар. извј.)

Рим, 16. маја. Министарство Војно је обуставило уписивање добровољаца, пошто је њихов број из свих крајева Италије изванредно велики. (Нар. извј.)

Рим, 16. маја Папа је ставио на располагање ратницима ватиканска имања, као и она у Риму. (Нар. извј.)

Рим, 16. маја. Папа је упутио једно писмо кардиналу Ванутели, кардиналском дојену. Папа изражава свој живи бол што се сукоб повећао; што је страшни пожар захватио драгу му Италију; што се рат води против принципа закончовјечности и против начела међународног права. Папа препоручује свештеницима пожртвовање и свјетује их да се не боје опасности пружати помоћ гдје треба. (Нар. извј.)

Из ослобођеног Приморја

Будва, 14. маја 1915. год.

Вијест, да је Италија објавила рат Аустро-Угарској и Њемачкој, те тим постала савезник наш и наших савезника, муњевитом брзином је разнесена кроз новоослобођено Приморје.

И војсци и народу могао си читати на лицу веселост, јер ступањем Италије у рат привешће се што прије срећном свршетку започета борба и постигнути успјех у што смо вазда тврдо вјеровали, — успјех — који ће нам обезбједити сјајнију будућност.

Да би се дало и видног знака одушевљењу, које је завладало у војсци и народу приликом уласка Италије у рат — у Будви су 12. у вече приређене велике манифестације.

Тиху мајску ноћ, освијетљену мјесечевим сјајом, у 8^{1/2} сати у вече још јаче освијетлише распламћеле буктине, које су носили манифестанти кроз улице историјског града Будве уз пратњу војне музике, чији звуци веселих маршева проламаху ту ноћу тишину уз одушевљено пјевање патриотских пјесама.

Манифестанти су главном улицом дошли до команде Њ. Краљ. Височанства, Команданта Ловћенског Одред Бригадира Кијаза Петра Петровића и аклампацијом изазвали га, те је изашао међу манифестанте, окружен г. г. официрима свога Штаба и чиновништвом.

Настаде нијема тишина; погледи упрти у Њег. Краљ. Височанство очекиваху његову ријеч, и Кијаз нареди, да се окупиљеном народу прочитају измијењене депеше Њихових Величанстава Краља Николе и Краља Виктора поводом објасната. Затим је Командант Ловћен. Одред громким гласом и дирљивим ријечима поздравио ступање Италије у рат са узвицима: Да живи Његово Величанство Краљ Италије! Да живи Њено Величанство Краљица Јелена! Да живи храбра италијанска војска! Са свих страна свијет је одушевљено клицао „Живио! Живјела! Живјела!“ а војна музика интонирала италијанску химну. „Да живи Врховни Командант Црногорске војске Њ. Вел. Краљ Никола!“

Свијет је одушевљено прихватио ове ријечи а војна музика интонирала је црногорску химну. „Да живи велики и моћни Император Руски Никола III!“ „Да живи непобједима руска војска!“ Френетичном клицању „ура!“ и „живио!“ није било краја.

Послије овога настало је право весеље у коме је узимао учешћа и војник и грађанин и официр и чиновник; а ватромети са градских зидина Будве поздрављаху овај чин, наговјештавајући читав низ весеља, која нам предстоје у славу нашег и савезничког оружја.

Југословенски збор у Лондону

На југословенском збору у Лондону, којем је предсједавао првак сипљетских Хрвата др. А. Трумбић, донесен је овај манифест, упућен британском народу и парламенту:

Аустро-Угарска и Њемачка наметнуле су југословенском народу један братоубилачки грађански рат. Осам милиона Југословена осуђени су да се боре против властите браће. Велики број ослободилаца (борана за слободу) протјеран је са својих огњишта или поубијан, док су тамнице препуне политичких жртава. Југословенски народ данас није у могућности да даде израза својим жељама. Њихова представна тијела (сабори) затворена су, а многи посланици или су у тамници или су подвргнути најстрожијој присмоти. Они наши млади људи, који су успјели да избјегну са својих огњишта, боре се у редовима србијанске и црногорске војске. Ми, који смо се при почетку рата затекли на страни, сматрамо за нашу заветну дужност да упознамо цивилизовани свијет, а прије свега британски народ, са правим осјећајима и аспирацијама нашег народа. Наша југословенска браћа у Америци одржала су у Чикагу у мјесецу марту један митинг, на коме је било 563 делегата, и једнодушно су усвојили наш програм рада. Срби, Хрвати и Словенци моле се Богу за побједу Тројног Споразума и с вјером очекују од овога спасење југословенског народа. Убјеђење, да се Тројни Споразум бори са славу побједе начела народности, инспирисало је моралном енергијом надчовјечна усљављања србијанско-црногорске војске и спријечило је њихове сународнике с оне стране границе да клону духом.

За Србију и Црну Гору ово је рат самодобране и слободе, а не рат завјевања. Оне се боре за ослобођење нашег народа од страначког јарма. Војно политичко збацивање Аустро-Угарске за свагда ће учинити крај оном систему дивље ет импера, по коме је систему столећима владало над нашим народом. Југословени сачињавају један народ, како по истинитности језика, тако и по географским законима и по народној свијести. Једино, ако би били уједињени, могу они располагати нужним средствима за самосталан опстанак. Југословени (Срби, Хрвати, Словенци) насељавају ове земље: Краљевину Хрватску, Славонију, Далмацију са Фијумом и околином, покрајине Босну и Херцеговину, Корушку, знатне дјелове покрајина Истре, Трста, Горице, Градишке, Крањске, Штајерске и на посљетку југословенску зону Угарске. Продужити и на даље неуједињеност ових земаља, или многе од њих оставити под аустро-угарском управом, или дати ма и дјелове од њих под другу страну управу, била би флагрантна повреда нашег етнографског, географског и економског уједињења. Према таквом раду наш народ би се живио и с оправдањем одупро.

Југословенски народ тежи уједињењу његових територија у једну једину незави-

сину државу. Начин конституисања нове државе ријешити само народ према својим властитим жељама и потребама. Југословенска држава (Југославија) биће елемент реда и мира и посветити сву своју енергију напретку. Исто тако радиће на развијању оних добро познатих одлика њеног поморског становништва, а британски народ је први, који ће то умјети цијенити. Њена пристаништа биће отворена трговини до досад непознатог обима и преко њих обезбједиће се трговински излаз свима народима у њиховом хинтерланду, особито Чесима и Мађарима. Наш народ, који припада неколиким различитим религијама, и чији је дух трпељивости добро познат, крунисаће своје народно уједињење гаранцијама за вјерску једнакост и потпуну слободу богослужења.

Увјерени у наклоност наше руске браће, ми у овој нашој борби за слободом, исто тако апелујемо на симпатије њихових западних савезника, и упућујући овај апел, као представници демократског народа, британском народу и парламенту, очекујемо такву потпору, која ће југословенски народ ставити у могућност да послје вјековног мучења напослјетку постигне своје уједињење независности.

Све је касно

Полуслужбени париски „Тан“ пише: У почетку рата, када су Беч и Пешта још вјеровали у побједу, аустро-угарска штампа имала је за Француску и њене савезнике само безобразности и сарказме. Данас видимо како долазе наизмјенце сметене или циничке похвале. Мађар и Аустријанац напрежу се један за другим да привуку нашу пажњу напомињући успомену некадашњих добрих односа и оптужујући Прусса, као узрок свем злу. Француска лаковерност и таштина, ти клишеји који на обалама Дунава садрже у себи све познавање које се тамо има о француском карактеру, даће се преварити, рачунају, са неколико љубазности! Њемачка је, од битке на Марни, дала била примјер, упућујући једно за другим комплименте Французима, Енглежима, Русима. Аустро-Угарска радо подражава берлинског савезнику, и то што је без успјеха огледала своје љубазности у Паризу и у Петрограду, она их односи Лондону у нади на бољу срећу.

Нова Слободна Преса огледа тај начин, и без предговора започиње велику сцену у комедији. „Један члан Господске Куће“ узео је на себе улогу заводника. Он развија своје галантерије у једном чланку који се ослања на мишљење које је изнекао граф Монте у „Берлинер Тагеблату“ и у коме пређашњи амбасадор Вилхелм II. у Риму говори о Великој Британији одмјереним, па по некад чак и ласкавим изразима. „Члан Господске Куће“ у Аустрији диве се оној беспристрасности, додајући лукаво да је много теже његовати ту врлину него урлати с курјацима. И, од своје стране, он обара једну по једну од оптужаба распростртих противу „перфиднога Албиона“

Писац чланка има доброту признати да Велика Британија није ни сковала ни жељела садашњи рат; она је хтјела омести само смрљавање Француске. Без сумње Њемачка, да би себи обезбједила њену неутралност, понудила јој је да се обвезе да ће поштовати интегралност француске територије, али приједлог се није могао примити. „Јер нема, вели, енглеског министра, ма којој страни припадао, који би скрштених руку могао присуствовати прибору такосмрљавања а да не буде оборен јавним мишљењем.“ За то он не може примити мишљење да су били изненађени у Берлину, као што се изјављује у управним круговима, британском интервенцијом. Богата збирка докумената како на Балпацу тако и у Вилеомовој улици, доказује чак да се та интервенција морала сматрати као неизбежна.

Аустријски господин тјера у учтивости. „Систем“ изгладњавања, који Савезници примјењују на Њемачку, не изгледа му чак тако монструозни злочин, каквим га проглашују Њемци. Његова жеља да се допадне иде дотле, да усваја да није сумњиво да би Њемачка прибјегла томе поступку кад би јој флота била довољно јака да изолује Енглеску, и напомиње да је оснивачица царевине као и његов непосредни слободник признао легитимност тога поступка. У осталом да ли је он икада био суровије употребљен него у рату Сецесије, на какве је протесте изазвао, од стране неутралних?

Њежна душа аристократског дописника Нове Слободне Пресе жели да се без одгађања приступи „уништавању међународне мржње“. За жаљење је што та племенита мисао није била сугерована његову духу прије српских и бугарских покоља, када се у Бечу и Пешти говори само о освојењима и побједама. Тај племенити осјећај много би добио да је исказан када Пешта и Беч још није суна-

зирали потребу да се по њиховим предгађањима подижу одбранбена утврђења противу побједна надирења непријатеља и када се Аустрија и Угарска нијесу плашиле неизбежна раскомадавања. Данас је мало касно да се тражи да се по задацима не лијепе „лептири“ како моле Бога „да казни Енглеску“. У садашњим приликама сав тај патос изгледа као посљедњи апел на благодат да би се убиједила Енглеска да без мржње третира двојну монархију у тренутку реорганизације Јевропе.

Добри апостол позива Њемце у помоћ. Он их преклиње да вјерују у чистоту његових намјера. „Ја мислим, вели, да ми имамо бољих средстава да покажемо својим савезницима своје дивљење и своју захвалност него тражећи да се такмичимо с њима у мржњи противу Енглеске и да тако чинимо још тежим свој положај за будуће преговоре, ма да тиме не можемо бити ни најмање од користи својим савезницима“. Које је то камено срце које би се одупрло таквим гласовима искренности и оданости?

Вјероватно је да ће се наћи у Њемачкој, у даном часу, какав полуслужбени орган да промијени ту тему другим тоном, и партија се тако може продужити у недоглед. Али Енглези, као и Французи, неће се дати преварити. Та касна кајања сувише су видљиво инспирирана страхом од казне која се примиче. Њихово једино дјејство биће да ће подвући новом цртом простодушно и гадно лицемерство Аустро-Угарске, чији се амбасадор у Француској, гроф Сечен, шетао у Паризу, тражећи какав инцидент који би дао маха да се повиче на напад, док су аустро-угарске хаубице већ биле на њемачкој граници и пуцале на белгијске трупе које су препрјечавале пут упадачу.

Акција Италије и Румуније

Биоградским и нишким листовима јављају из букурешких дипломатских кругова, да се по споразуму Италије и Тројног Споразума предвиђа Хрватска као самостална само у оном случају, ако она не би била саставни дио Србије.

У дипломатским круговима се говори, да Италија за своју интервенцију добила Трст, Поцу, Истру, један дио Тријента, Задар и Шибеник са залеђима, и једним дијелом отрва, која припадају географски том дијелу Далмације; у Малој Азији Смирну и у Тунису исправну границу.

Чим Италија ступи у акцију, румунска војска пријећи ће мађарску границу.

О катастрофи Хабсбурговаца

Сви велики умови на европском западу ових дана пишу да Аустрији нема спаса. Хабсбурговци су свршили. Ерне Дени, професор на париском Универзитету, вели:

Аустрија је, под глумом владавином Хабсбурговаца, скренула са свога правог пута; разни народи који њу састављају, тражили су, приближујући се једни другима, заједничке заштите против сусједа који су угрожавали њихову независност на сјеверу; али она је постала не пријатељство него тамница; она је поњемчавала и угњетавала; она је, у Двадестом Вијеку, покатоличавала, мјесто да је оставила слободу савјести. Да ли би било могуће да се она упути на своју праву улогу, замјењујући данашње германско мађарско царство једном конфедерацијом у којој би уравнотежене националне групе уживале потпуну аутономију?

Овај план био би изврстан за 1848., па и за 1867. годину. Непрекидне погрешке Франца Јосифа овај су план са свим упропастиле. За двадесет година на овамо националне су мржње толико порасле да је бесмислица и мислити на измирење. Према томе потребно је ријешити се да се изрекне одвајање народа, огорчених одвећ дугим и врло жестоким распрама, усљед непомирљивости нарави, и да се забљежи смрт једне владалачке куће, која је могла имати славну улогу у свијету а која је извршила самоубиство, послије дуге каријере убиства и злочина.

Рањен

аустријски престолонаследник

„Новоје Времја“ јавља, да два руска листа, „Варшавски Курир“ и „Ране Утро“, саопштавају, да је у последњим борбама у Карпатима рањен и аустријски престолонаследник тешко, случајно, од једне бомбе коју је бацно један њемачки официр.

Аустрија без официра

У једном од посљедњих бројева бечке „Наје Фраје Пресе“ публиковано је ово званично саопштење:

„Његово апостолско величанство, цар и краљ, увиђајући виши државни интерес, овластено је Министра Војног да може реактивисати са истим чином оне официре који су морали напустити војску из разлога да би избјегли осуду суда части или су по осуди тога суда удаљени из војске. Ово се односи само на оне бивше официре који су већ учествовали у рату. Ко од ових официра жели да буде реактивисан, има се пријавити команди у којој је раније служио“.

Ово је један од најјаснијих доказа о проређености аустријске војске, кад морају да поново реактивирају чак и бјежунци и официре без части.

Осуђени за убиство

Лондонски листови пишу: На основу истраге која је у Квинстанду вођена поводом пропасти путничког неоружаног брода „Лузитаније“, суд је с обзиром на изјаве спасених са брода дошло пресуду. По тој пресуди уништење „Лузитаније“, са којом је потопљено 1500 путника, сматра се као гнусан злочин, који противуречи међународном праву и конвенцијама цивилизованих народа.

Стога официри подводне лађе, њемачки цар и њемачка влада, по којима су наредбама они остујили, оптужују се за убиство са предумишљањем хиљаде и пет стотина лица.

Колико ће трајати рат?

Енглески министар Лојд Џорџ, говорећи о рату, изјавио је ово: „Рат ће трајати док не постигнемо циљ. Рат ће се бојом помоћи свршити много раније него што се мисли, и Европа ће бити ослобођена од пруског милитаризма. Ми смо дали 100.000 својих синова; даћемо за нашу част и ова два милиона, који се налазе сад на ратишту.“

Отровни гасови

Енглески листови објављују писмо доктора Холдена лорду Киченеру. Доктор Холден путовао је на фронту канадских трупа које су у Белгији највише пострадале од загушљивих гасова које је непријатељ употребио у борби.

Неколико војника, који су били најближи отровном облаку, борили су се са смрћу — тако описује дјејство загушљивих отровних гасова овај енглески лекар. „Има су им била модра, дисање је прелазило у ронац. Та модрина и тешко дисање наступило је због необично оштрог броунијаса, који је изазван удицањем тога раздражујућег гаса. Секцијом једног од војника који су умрли доказано је да је смрт наступила од оштрог бронхитиса и његових посљедица. За првих петнајест минута у отровном гасу угушило се 24 човека.“

У Француској и у Енглеској сада се као добровољни прилози прикупљају респиратори за војнике на фронту и трупама је већ послат већи број респиратора.

Охоли мађарски гроф

Гроф Андраши, који је прије неколико мјесеци говорио да у „име цивилизације“ аустријско-мађарско мора бити све до Солуна, сад послје уласка Италије у рат спустио је дурбин и овако кука:

„Гласни циљ мог пута у Берлин био је да разгледам услове за мир. На жалост ниједна страна као да неће да разумије, да од рата не може да се очекује какав резултат. Обје стране очекују побједу, а међутим док су обје војске уконе одлучан резултат не може да се постигне. На жалост мора да се призна, да свуда мрзе Њемце, нарочито Пруссе, којима недостаје свака учтивост. Ми ни најмање не мрзимо Русе. Наши су једини непријатељи Срби! Не бојимо се руске политике и панславизма. Не желимо да чинимо освојења. Желимо само да нас оставе да постојимо“.

Јадни гроф! Брзо ли ће он пољубити руку рускоме цару!

Колики су фронтови?

Париски лист „Maten“ доноси податке о дужинама фронтова на којима се бију данашње битке између Енглеске, Француске, Русије, Белгије, Србије и Црне Горе с једне стране и Аустро Угарске и Њемачке с друге. Цијела дужина фронтова на свима ратиштима износи, по „Maten“-у, 2.668 километара. 870 кил. пада на француско-њемачки фронт, 50 на енглеско-египатско-гурски фронт, 28 на белгијско-њемачки, 1.370 на руско-аустро-њемачки, и 350 на србијанско-црногорски.

Поријекло полумјесеца

Полумјесец као грб отоманског царства има врло занимљиво поријекло, које је изишо један румунски лист.

Године 314 прије Христа опсио је Филип Македонски град Визону. Град се налазио у врло тешком положају. Али утицајем Демостена закључен је савез између Атине и Визанца, те Атињани опреме своје лађе да помогну својим савезницима. Кад се грчка флота појавила пред Визанца, био је Филип Македонски принуђен да прекине опсаду, повуче се и већ се помишљало, да се одлучно да напусти план о освајању Визанца. Тада атињанске лађе пођоше дома.

Тек што је грчка флота отишла, македонске чете опет пођоше граду. Приликом овога марша који је имао за циљ изненадан напад на град, Македонци се послуже једним дугачким поткопом којим су могли, захваљујући мрачној ноћи, доспети до градских капија. Околности су Македонцима изгледале повољне, мјесец је био у посљедњој четвртини, небо наоблачено, а мрак толики да се није требало бојати превременог открића. Али вјетар дуну и раскиде облаке: на небу се појави полумјесец, та његова блага свјетлост показа граду оружје наступајућих Македонаца.

То им је била опомена. Наоружају се и напад би одбијен силним проливањем крви.

Ради сјећања на овај срећан спас направиле су Византинци на Златном Рогу у част Хекате (грчке богине мјесеца) споменик и одлучише да полумјесец приме као државни грб. Римљани и византински цареви задржали су на својим печатима полумјесец а у средину мјесечева лука звијезду. Мухамед освајач и његов наследник, који грчки језик огласише за државни језик, предузели су и полумјесец као грб.

Од тада је полумјесец остао стално симбол турскога царства.

Дневник

Допутовао. Његово Краљ. Височанство Кијаз Петар, командант Ловћенског Одрета, ономад је допутовао на Цетиње.

Штедите воду. Више је но извјесно, да ће усљед ратних прилика овога лjeta наша пријестоница бити изложена необичној потрошњи воде. Општинска управа на вријеме се је постарала да се сви депозити напуне водом, али и само грађанство треба у томе погледу да чини своју дужност. И оно је дужно да буде штедљиво у употреби воде, која ће нам доцијије, још ако засуши, бити пријеко потребна. На више мјеста може се запазити како приватна несавјесност по личној употреби остави чесме да теку као потоци, не имајући у виду невоље од сјутра. И у оваквим случајевима надлежна власт има право да посредује.

Помен. Управа и Одбор Општине Цетињске држаће, 21. овог мјесеца (Цар Константин и Царица Јелена) у 10^{1/2} часова прије подне, у олд. Влашкој Цркви, годишњи помен добротворима сиротиње цетињске: † Митрополиту Висариону Љубиши, Милану С. Поповићу и Мијату М. Бикановићу, о чему се овием извјештава њихова својта, као и грађанство цетињско, ради знања и учешћа у помену.

ОГЛАСИ

НОВО! НОВО!

КРОЈАЧКА РАДЊА
ЈОВАНА БУЈИШИЋА

добила је већи избор готовог одијела. Моли поштоване муштерије за што већу посјету.

Споштовањем:
(1,3) Јован Бујишић, кројач.

Под најам издаје се кућа са 6 одељења, подрумом, баштом. Кућа се налази под Доњи Крај. Цетиње, 19. маја 1915.
(1,2) Мило Иванишевић.

У рестаурацији до ЗЕТСКОГ ДОМА добија се добра и укусна храна — за ручак: супа, говеђин, и једно кувано јело, а за вечеру једна кувано или печено јело за Перпера 60 мјесечно; са додатком печења у подне Перпера 85, а са додатком и печења и слатког у подне Перп. 95. (2,3)